

SLOVENE

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:

Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
3 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.

Upravniškega telefona štev. 188.

Sodne razmere v Istri.

(Dopis.)

Že mnogo se je pisalo v raznih slovenskih listih o žalostnih sodnih razmerah v Istri, a še vedno premalo, da bi se vzdramili merodajni činitelji ter v državnem zboru zagнали krik, ki bi ga moral slišati tudi upravitelj pravosodstva. Boj proti osebam ne velja tu ničesar, treba je uprizoriti boj na vsej črti proti zistemu. Zlasti žalostne so razmere v zapadni Istri, ki je večinoma slovenska. Iz Kopra n. pr. ne dobi niena stranka in nieno županstvo skoro niti enega slovenskega dopisa, ne v civilnih, še manj pa v kazenskih stvareh. Vsa vabila na zemljeknjižni urad, v pupilarnih stvareh sploh v vseh zadevah, kjer izhaja inicijativa od sodnika — vse laško! Da ubogi kmetje in delavci nikdar ne razumejo, zakaj se jih kliče in kaj se jim piše, to je gospodovalcem v Kopru deveta briga. V veliki županiji, ki šteje blizu 8000 duš, med njimi enega Italijana, razposlalo se je v pretečenem letu med okoli 5000 sodnimi dostavami 5, reci pet, slovenskih; vse druge so bile italijanske, mnogo pa tudi nemških. Vloge na županstva (za razne informacije o pravnosti, premožnosti itd.) so prvkrat vedno le italijanske; šele ako županstvo na take vloge ne odgovori ali jih vrne s poprom, prilazi slovenski dopis.

Na pupilarnem oddelku v Kopru so razmere neznosne. Dočim kazenski sodnik vsaj nekoliko razume in tolče slovenščino, dočim sta za civilne stvari dva sodnika zmožna slovenščine v besedi in pisavi, ne razume pupilarni sodnik niti besedice slovenski ter lomi in razume nedostatno tudi nemščino. Kdor ne zna italijanski, zastonj da gre v pupilarni oddelek — ne opravi ničesar! Treba pa pomisliti, da je ravno posel pupilarnega sodnika najbolj odgovoren. Tu se ne gre za kakšne kazni zaradi razžaljenja časti, tu se gre za premoženje ne-doletnih otrok!

Zanimivo je tudi to, da imajo na celem okrajnem sodišču koperskem enega samega pisarniškega uradnika, ki je vešč slovenščine.

Se žalostnejše so razmere v Buljah. Tu razun enega kancelista sploh ni nikogar, ki bi umel ali hotel umeti slovenski ali hrvaški. Ker tudi buljski odvetniki nočejo znati našega jezika, so ubogi slovanski trpini, ki prihajajo na sodišče v Bulje, brez vsake pravne pomoči in kakor se čuje, izpostavljeni še zasmehu, ker ne znajo laški.

V to gnezdo bi res že trebalo enkrat temeljito posvetiti! Naši državni poslanci naj bi se pečali tudi s temi, prav turškimi razmerami, a naši pravniki naj bi se čim prej naselili v krajih kakor so Bulje, Motovun, Koper, Umag, Piran itd. Zasluzka bi imeli dovolj. Naše ljudstvo želi rešitve od neznanega stanja. Naj pridejo kmalu, predno bo prepozno. Koperski odvetniki se n. pr. pridne uče slovenski. Ako pritegnejo vso klijentelo na-se, bo za bodočega slovenskega odvetnika težko stališče, če pride šele čez leta, ne glede na ogromno moralno in gmotno škodo, ki jo med tem trpi naše ljudstvo.

Menetekel.

Dunaj, 15. marca.

Ogrska kriza je spravila na površje za našo državo velevažno in pereče vprašanje: Realna ali personalna zveza z Ogrskimi? Drugimi besedami: Kdo naj plačuje troške skupne države? To vprašanje je dozorelo tekom 37 let. Dualizem iz l. 1867. ni organizem, marveč mehanizem najslabše vrste, mehanizem, ki cvili in hrešči kakor stara lesa ali lesena kola, ki ne poznajo ne sala ne olja.

Avstro-ogrška nagodba je nastala po nesrečni vojski l. 1866, zveržil jo je grof Beust, kakor so zahtevali Mažari z namenom, da v Avstriji vladajo Nemci, na Ogrskem Mažari!

Ustavni odsek avstrijske zbornice iz l. 1867. sam priznava v svojem poročilu, da v kratkem času ni mogel proučiti vseh nagodbenih vprašanj in da vso odgovornost prepušča tistim, ki so nagodbo skovali.

Baron Beust je šel, a nagodba je ostala v prvotni obliki. Kar pa je najlepše, je dejstvo, da se razni paragrafi člena XII. ogrskega zakona celo bistveno razlikujejo od avstrijskega besedila. To velja glede armade v prvi vrsti. Po avstrijskem zakonu ima vladar vse pravice glede organizacije armade itd., dočim si ogrski parlament na podlagi ogrskega besedila prisvaja iste pravice glede armade, kakor vladar. Po ogrskem zakonu more vladar določiti kvoto za nedoločen čas, ako je ne določita parlamenta, dočim jo po avstrijskem zakonu določi vladar le za eno leto. Sploh so še druga nesoglasja v obestranskih zakonih nagodbe.

Skupne troške dovoljujeta delegaciji. Ta aparat pa je tako sestavljen, da n. pr. avstrijska delegacija malokdaj izraža voljo poslanske zbornice. Ne glede na druge pomisleke, so malone vse stranke v Avstriji edine, da bo konec avstrijski potrpežljivosti. Ogri, recte Mažari so od l. 1867. napredovali v vsakem oziru na troške Avstrije. Utrdili so svoj mažarski centralizem, ustvarili svojo mažarsko državo, v kateri so druge narodnosti „misera contribuens plebs“. Ogri plačujejo le tretjino skupnih državnih stroškov, a v državi imajo prvo besedo.

To je končno vzdramilo avstrijske kroge. V žarečih črkah obseva „Menetekel“ avstrijsko obzorje. Mažari niso zadovoljni s koncesijami iz l. 1867, sedaj zahtevajo še svojo armado.

Čas je, da reče avstrijski parlament: Hucusque, non amplius — do sem, a ne dalje. Ako hočejo Mažari svoje posebno carinske ozemlje, svojo armado, svoje zastopnike pri unanijih državah, plačajo naj si sami to megalomanijo. Sedaj je zgodovinski trenutek, da se določi bodočnost naši državi.

In to namerava predlog poslanca dr. Derschatta. Ta predlaga odsek 36 članov, ki naj z ozirom na zadnje dogodke na Ogrskem prouči vsa vprašanja, tičoča se avstro-ogrške nagodbe ter zbornici predloži svoje načrte.

Ta predlog je včeraj v obširnem govoru utemeljeval dr. Derschatta, kateremu moremo v bistvu povsem pritrjevati.

Dr. Lecher obžaluje, da smejo le Mažari izražati svoje želje. Nevarnost je, da dobe Ogri koncesije, katere bi morali avstrijci od briti. Dolžnost je torej avstrijskega parlamenta, da že sedaj jasno označi svoje stališče, in to je: Vse ali nič. Poštena pogodba med obema državama ali pa popolna ločitev pod skupnim vladarjem. Tudi avstrijska vlada ne sme mirno opazovati dogodkov na Ogrskem. Leta 1867 avstrijski trgovinski in finančni minister niti poklicana nista bila k obravnavam. To se sedaj ne sme zgoditi. Avstrija je močnejša od Ogrske in more narekovati pogoje.

Dr. Schöpper je mnenja, naj odsek pač prouči vsa dotična vprašanja, toda se-

stavi primerne nasvete, ki omogočijo skupnost obeh držav in ugled habsburške monarhije.

Dalmatinski poslanec dr. Ferri s številkami dokazuje, kako Mažari zatirajo druge narodnosti na Ogrskem. Sedaj je čas, da se Hrvatje spomnijo svoje zgodovine in zahtevajo združenje Hrvaške, Slavonije, Bosne, Hercegovine in Dalmacije.

Dr. Scheicher je ostro bičal mažarsko pohlepnost. Ako hočejo Mažari biti samosvoji, dobro, a plačujejo naj sami svoje potreščine.

Dr. Bareuther je kot Vsenemec zagovarjal personalno unijo, ločitev od Ogrske, in priporočal skupno carinsko ozemlje z Nemčijo. (Vsenemci kličejo: Heil!)

Prihodnja seja je v petek. Na vrsti je še Derschattov predlog, morda še v petek ne bode končana razprava. — Vsi desedanjji govorniki so odločno govorili proti Mažarom. Morda bodo vplivali resni opomini na pretrpane zahteve onkraj Litave.

Rusko-japonska vojska.

Rusi o porazu pri Mukdenu.

Poročevavec „Novega Vremena“ poroča iz Tjelina 12. marca sledeča značilna dejstva:

Tako naglo ostavljanje Mukdena, o katerem smo malo prej še mislili, da ga bomo držali, nam je v veliko škodo v vseh ozi-rih, zlasti pa v moralnem pogledu, ker je naše umikanje bilo tako naglo. Že to dejstvo, da je naš odhod bil tako forsiran, pojasnjuje, da se umikanje ni vršilo v redu. Ker je bilo dano nenadoma povelje, da se fronta obrne so se posamezni oddelki pomešali, bataljoni niso stopili v svoje polke, polki niso našli svojih divizij, divizije niso padle v svoje zборе. Vrste so se razvezale in le čuditi se je, da ni nastal pri tem splošen divji beg. Tisti del prevoza in topništva, o katerem se je poročalo, da ga je potisnil sovražnik nazaj, je bil v resnici potisnjen s svojih postojank od nas samih, ko so se Japonci ponoči z večjim oddelkom preplazili skozi naše vrste in so zasedli grice severno od Mukdena nad mandarin-sko cesto ter začeli obstreljevati naš prevoz. Sicer njih strelji niso mnogo zadeli, a provzročili so strah in nered med vojaki, ki so bili vsi nervozni in zbegani od dvandnevne boja. To je bil vzrok, da je moštvo pustilo na mestu prevoz, park in celo topove. A to je bilo le v enem oddelku, in vojska, ki mu je sledila, je večinoma zapuščenih stvari pobrala in odvedla seboj. Prva armada se umika cela, v redu, in zadržuje sovražnika. Posebno dobro dela v tem oziru general Rennenkampf.

Moje osebno prepričanje je, da naša armada v tem trenutku še ni popolnoma poražena. Sovražnika smo odbijali na celi naši fronti z izgubami, ki so bile večje od naših. Uspeh sovražnikov je slednjič pripisovati bolj slučajnim vzrokom: Najprej se je okoriščal s strašnim viharjem, dalje s tem, da odstopajoči oddelki niso zasedli onih postojank, ki so jim bile odločene, in kakor hitro so Japonci prodrli, so tje potisnili jako velike sile.

Zakaj posamezni oddelki niso zasedli odkazanih jim pozicij, je zdaj še nemogoče dognati, ker se eden na drugega izgovarja, da bi odvrnil krivdo od sebe. Japonci so delali jako premišljeno. Napadali so na najugodnejšem kraju sicer z malimi silami, a so imeli takoj zadaj pripravljene velike mase, ki so vsak uspeh takoj izrabile in prodrle naprej. Bilo je slučajno, da so dobili ravno naše najslabše mesto, in da mi nismo mogli na kraju, kjer so prodrli, takoj osredotočiti velikih sil.

Bitka pri Mukdenu je gotovo za obe strani ena največjih izgub, a iz tega ne sledi, da bi bila zadnja. Naše vojaštvo se zbira, ureja in že utrjuje na novih pozicijah. Sovražnik se je ustavil 35 do 40 verst pred Tjelinom in očitno ni mogel dalje. A

skoro gotovo je, da bodo Japonci nadaljevali svojo taktiko in nas zopet hoteli obiti.

Ves čas že na vseh straneh — tukaj na bojišču in v Rusiji — grajajo našo taktiko, nam očitajo neodločnost in zahtevajo, da naj prevzamemo mi iniciativo in napademo. Zdi se, da se je Kuropatkin udal tem očitkom in se spustil v bitko, dasi je bilo morda več upati od njegove prejšnje taktike: sovražnika utruditi in zadržavati. Zgodovina naj o tem razsodi!

Se nekaj o bitki pri Mukdenu.

London, 15. marca. Iz japonskega tabora se poroča, da je bil Kuropatkin v prvem delu bitke pri Fushunu. Ko je čul, da je Mukden v nevarnosti, hotel je z močnimi oddelki Mukdenu na pomoč. Ko je prišel tja, uvidel je kritično situacijo in odredil splošno umikanje. Kuropatkin z nekaterimi četami se je umaknil proti severu prej, predno je bila železnica odrezana.

Prvi napad Japoncev na Tjelin odbit.

Peterburg, 15. marca. General Kuropatkin brzojavlja z dne 14. t. m.: Srdit napad Japoncev na središče naših stališč ob Fanho je bil od nas odbit. Nad 1000 trupel je pokrivalo zemljo pred našo črto.

London, 15. marca. „Central News“ poroča: Včerajšnji napad na Tjelin je bil od generala Linviča odbit. Na obeh straneh je padlo okoli 1000 mož.

Neka brzojavka iz Londona trdi, da je ruska posadka v Tjelinu štela 50.000 mož, in se je pridružila umikajočim se ruskim četam.

General Bilderling padel?

London, 15. marca. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokia 13. t. m., da se med ruskimi četami, ki so se udele vzhodno od Mukdena, nahaja tudi 16. armadni zbor. Oni, ki so ušli od Mukdena, so tvorili dolgo kolono, ki je pa, ko je bila pri Hoki napadena, razobesila belo zastavo. Mnogo Rusov je še skritih po kitajskih hišah. Glasi se, da je padel general Bilderling.

Promet na železnici Sinmintin-Inkav.

London, 15. marca. Reuterjev urad poroča iz Njučvana včeraj: Kakor slišim se bo promet na progi Sinmintin-Koupanci-Inkav cesarske kitajske železnice v nekaj dneh zopet odprl, ker se je doseglo sporazumljenje s kitajskimi železniškimi ravnatelji. Ravnatelji opravičujejo svoje ravnanje s tem, da so Japonci postajenačelnikom v Njučvanu grozili, da bodo okupirali železnico, ako se jim prepove vožnja riža. Le iz previdnosti so odstranili vozove. Ravnatelji obžalujejo, ker se je promet pretrgal ter ga bodo zopet odprli, kakor hitro dade Japonci zagotovilo, da ne nameravajo zapleniti železnice.

Obsedno stanje na sibirski železnici.

Peterburg, 15. marca. „Rus“ poroča, da se je proglasilo nad sibirsko železnico obsedno stanje vsled železničarske stavke.

Ruske izgube.

Berolin, 14. marca. Iz Peterburga poročajo „Lokalanzeigerju“: Po uradnih in zasebnih poročilih je mukdenska bitka zahtevala za svojo žrtev tretjino ruske armade, to je izguba, ki jo Japonci na svojem zasledovanju še lahko povečajo. Rusi ne morejo pričakovati, da bi mogli proti sovražniku z uspehom nastopiti. Armada se mora zopet izpopolniti ter vse potrebno pripeljati 10.000 vrst daleč. Japonci bodo vse storili, da preprečijo Rusom umikanje v Harbin. Od morebitnega boja pri Tjelinu pričakujejo tu le nadaljevanje poraza pri Mukdenu. Vedno glasnejši so glasovi, ki zahtevajo miru, ki bo morda danes manj poniževalen ko čez 6 mesecev.

Peterburg, 14. marca. Na umikanju sta dva kavkaška polka, dajestanski

in osentinski, branila zadnje oddelke vojske, zadržujoč Japonce. Bila sta uničena. Ostalo je le nekoliko mož z dvema častnikoma.

Boji v centru.

London, 14. marca. Iz Ojamevega glavnega stana prihaja v London še dodatno poročilo Reuterjevega urada od 8 t. m.: Dokler ni sinoči nastopila tema, je leva kolona Ojameve armade bila obupen boj pri Likampu, 7 milj severno od reke Hun, 5 milj zahodno od železnice. Ruski oddelek je bil trikrat močnejši ko japonski. Vkljub temu so Japonci napadli in v boju moza preti možu je padlo 10.000 Rusov in le 3000 Japoncev. Kar na kupih so ležali mrtvi Rusi po polju, med njimi mnogo štabnih častnikov. Prejšnjo noč je dosegel del skrajne leve kolone železnico med Mukdenom in Tjelinom ter jo razdril. S tem je bilo vlakom onemogočeno voziti proti severu. Rusi se danes (v četrtek) v močnih oddelkih umikajo proti severu ter gredo po glavni cesti.

Tuji atašeji.

London, 15. marca. Dopisnik Reuterjevega urada poroča iz Kurokijevega glavnega stana, da je večina tujih atašeev pri ruski armadi, med njimi en angleški in dva ameriška častnika, padla pri Mukdenu v roke Japoncem.

Koketiranje.

Tokio, 15. marca. Japonsko časopisje se zahvaljuje z velikim zadoščenjem cesarju Viljemu za njegove laskave besede o Japoncih povodom zapriseganja mornariških novincev.

Japonski nameni.

„Lokalanzeiger“ poroča iz Tokia: Tukajšnje oblasti smatrajo bitko pri Mukdenu za popolno odločilno zmago. Sklep japonske, svoje stvar dovesti do konca, je trdnejši, kot kedaj prej.

Verjamemo, da imajo Japonci tak sklep, vprašanje je le, če po tritedenskih operacijah njihove čete niso preizkušene, da bi sedaj uspešno mogle zasledovati sovražnika. Tako se zna zgoditi, da bodo tudi japonske čete, ako Ojama nima dovolj rezerv, potrebovale nekoliko edmora in tako dale Kuropatkinu časa, se zopet dobro urediti.

Ruski vojni svet o porazu.

Peterburg, 15. marca. Vojni svet, ki se je predvčerajšnjim vršil pod carjevim predsedstvom v Carskem selu, je dognal, da je glavni vzrok premalo poznanje sovražnika. Nadalje se je konstatiralo, da Kuropatkin ni naredil nikakih odredb, da se žive, puške in strelivo prepelje v Harbin. Nadzornik artiljerije, veliki knez Sergij Mihajlovič, odpotuje v kratkem na bojišče, da izve, v kakšnem stanu je artiljerija.

Japonsko brodogradbo.

London, 15. marca. „Star“ poroča iz Singapora, da so tja došle štiri japonske križarke.

Mednarodne homatije.

Kolin, 15. marca. „Köln. Ztg.“ poroča iz Londona: V diplomatskih krogih se bojé, da bi nadaljevanje vojske v vzhodni Aziji utegnili povzročiti mednarodne homatije, ker ni izključeno, da velevlasti nastopijo proti prehitremu naraščanju japonske moči. Zadnjega ruskega poraza je vzrok nezmožnost armadnega poveljstva.

Kitajska „nevtralnost“.

Poraz Rusov pri Mukdenu je posledica kitajske „nevtralnosti“. Kajti kitajska železnica v Sinmintinu, ki je zgrajena z angleškim denarjem, je prevajala Japoncem vojske in vojne potrebščine. Na kitajskih tleh je imel Nogi svojo vojno podlago, odkoder je napadel rusko desno krilo. Že 13. januarja t. l. je ruski poslanik v Washingtonu protestiral proti kršenju kitajske nevtralnosti. Na to je dobil odgovor, da je kitajska nevtralnost stvar, o kateri imata soditi le Japonska in Kitajska. Proti temu odgovoru je Rusija protestirala, seveda brez uspeha.

Kuropatkin je varoval kitajsko nevtralnost popolnoma. Če bi bil vsaj nekaj oglednikov poslal v Sinmintin, pa bi bil izvedel, kaj se tam godi. Tako mu je pa ravno ta „nevtralnost“ donesla veliki poraz.

Zahvala carice.

Zader, 14. marca. Dunajsko rusko poslaništvo je naznanilo uredništvu „Narodnega Lista“, da je dala carica Marija Feodorovna povelje, izreči uredništvu najodkritosrčnejšo zahvalo za 509 kron, ki jih je uredništvo odposlalo v korist „Rdečega križa“ za ruske vojske na skrajnem vzhodu.

Japonski mirovni pogoji.

London, 15. marca. Dopisnik „Daily Mail“ v Tokiu pravi, da je iz resnega vira izvedel, da v japonskih mirovnih pogojih igra veliko vlogo vojna odškodnina. Po zavzetju Ljaojana bi zahtevali Japonci 100 milijonov funtov, sedaj zahtevajo že 150 milijonov. Ko bi se pa sovražnosti hitro ustavile, bi morda zahtevali manj. Rusija bi dobila te vsote le potem zunanje posojila in glasi se, da bi bila Francija voljna do-

biti to vsoto. Upanje za mir je vkljub ruski trdovratnosti veliko.

Boj v tajfunu.

Mukden, 9. marca. (N. Vr.) Peščeno, rumeno nebo, rumeno-sivkasta zemlja, mesto zraka sam gost prah, ki se zarije v vse gube in špranje! Hudi udarci viharja dvigajo te peščene oblake, jih sučejo pred seboj in mečejo na vse strani. Velikanski stebri se dvigajo nenadoma, da na pet korakov ničesa ne vidiš, komaj dihaš in imaš naenkrat nos, ušesa in oči polne prahu. V tem skoro gostem vzduhu pa od jutra naprej že divja strašni, morda odločilni boj. Včeraj je bil položaj še negotov. Južni oddelek so šli proti severu na nove postojanke, a njih umikanje so krile zadnje straže na višinah. Japonci niso kazali volje, da bi jim sledili, in šele opoldne so se nekateri njihovi oddelki pokazali na višinah pri Huanšanu, 10 vrst južno od Fulina. Tačas se je začel napad na naše vrste ob reki Hunhe s strelji pušk, v okraju Madepu-Elthajza pa se je oglasil topniški boj. Vas Podjaza, po smrti Zapoljskega slabo zavarovana, je kmalu prišla v japonske roke, a Santajci je vzdržala pet napadov, ki so bili vsi odbiti, kakor napadi na Kazutun. Proti večeru so Japonci začeli svoje skrajno levo krilo premikati na jugozapad. Na vse zgodaj se je začel nov boj, ki je trajal do 7. ure zvečer brez posebnega uspeha. Bojišče je pokrito z mrličji obeh strani. Strelji udarjajo vedno pogostejše, in v Mukdenu se širi strah. Prodajalne in gostilne zapirajo, Kitajci skrivajo trgovske napise, ves promet je prenehal. Težko je pa za drag denar dobiti kaj jedi. Na kolodvoru je gneča. Neprenehoma se odpravljajo vlaki z ranjenci in topovi. Vse železniške osebe dela že delj časa noč in dan, tako so od truda in zasplosti kakor pijani. Z načelnikom Slautom je vseh kolodvorskih uslužbencev 60, ki morajo po 40 vlakov nalagati in odpravljati. Samo vlakov z ranjenci je od 3. do 5. marca odšlo 28, ki so imeli čez 1200 vagonov. Tudi brezjavno osebo ne pozna oddiha. Vsi delajo požrtvovalno in neumorno.

Mnenje ruskega kapitana.

Ruski kapitan Klado je izdal v francosčini pisano knjigo, v kateri pravi, da Roždestvenskega brodogradbo tudi če se pomnoži z dopolnilno divizijo admirala Dobrotvorskoga se še ne more uspešno pomeriti z japonskim brodogradbo, treba bi bilo priklopiti še ladij iz baltičskih luk in tudi še rezerve Crnega morja. Klado končuje: Radi slabosti našega brodogradbo in radi nevednosti v mornariških stvareh smo v nevarnosti, da vojsko popolnoma izgubimo. Klado je mnenja, da je sibirski železnica nezadostna, da bi o pravem času pripeljala dovolj moči na mandžurijsko bojišče, tedaj bi bile izpremembe v dogodkih na bojišču upati le od uspešnih bitk na morju.

Kaj delajo sedaj Japonci v Port Arturju.

London, 15. marca. „Evening News“ poroča iz Čifua: Po zanesljivih poročilih iz Port Arturja se sedaj trdnjava popravljala le malo. — Posadka šteje le 4000 mož. Vse zmožne ljudi so poslali k fronti. Iz Port Arturja vrtnivše se osebe povdarjajo, da se je izvršila velika izprememba. Začetkoma so hiteli s popravo utrdb z mrzlično naglico, sedaj pa primeroma skoro nič ne delajo. — Potopljene ladje so nedotaknjene.

Rusko posojilo.

Pariz, 14. marca. „Agence Havas“ poroča: Po informacijah iz krogov francoske diplomacije ni resnično, da bi bila pogajanja zaradi ruskega posojila na pariškem trgu končana. Pogajanja se še nadaljujejo, vendar doslej brez pozitivnega uspeha.

London, 15. marca. V tukajšnjih finančnih krogih sodijo, da odgojenje pogajanj, glede novega ruskega posojila ne bo imelo vpliva na nadaljevanje vojske. Prepričani so, da bodo posojilo prevzele nemške banke in za ta trenutek si Rusija lahko pomaga še z raznimi domačimi sredstvi.

London, 15. marca. „Daily Mail“ poroča iz Pariza, da je francoska vlada naznanila pariškim bankam, ki so se pogajale glede posojila, naj ne sklenejo ruskega posojila, ako ne bo ruska vlada voljna, začeti mirovni pogajanja.

Koreja.

London, 15. marca. „Times“ poročajo iz Tokia 13. t. m., da so v Soulu odkrili zaroto, ki je imela namen, pregovoriti cesarja, da se opusti japonske konvencije ter ubeži na kako tuje poslaništvo. Zarotnike so prijeli. V njihovem načrtu je tudi bilo, umoriti generala Hazegava.

Kitajsko mornarico povečajo.

London, 15. marca. „Morning Post“ poroča iz Sangaja včeraj, da Kitajska name-rava povečati svojo mornarico.

Kuropatkin odpoklican?

Berolinski listi javljajo iz Peterburga neverjetno vest, da je Kuropatkin že odpoklican, njegov naslednik je veliki knez Nikolaj Nikolajevič, njegov vojaški svetovalec

pa bo general Suhomlinov. Šef generalnega štaba ostane general Saharov.

Ruski admiral Dubasov upa še v končno rusko zmago.

Sedaj v Parizu bivajoči ruski podadmiral Dubasov se je izjavil: Mi hočemo zmago in jo bomo dobili za vsako ceno. — Izguba Mukdena je žalosten poraz, a pričeti se mora sedaj zopet od začetka. Japonci bodo v petih do šestih mesecih prvi, ki bodo prosili miru. Rusija lahko postavi na bojišče armade, ki je zmožna priboriti si uspeh na suhem, a upati je tudi v uspeh brodogradbo Roždestvenskega, ki čaka sedaj, da bo njegovo brodogradbo popolno.

Cesar za nemške in laške dijake.

Dunaj. Vsled cesarjeve odredbe se je ustavilo pestopanje protivsem pri izgre-dih v Inomostu udeleženi dijakom.

Notranjepolitičen položaj.

Dunaj, 15. marca. V petkovi seji bo na dnevnem redu izročitev grofa Sternberga. V debato o Derschattovem predlogu bo posegel tudi dr. Šusteršič.

Dunaj, 15. marca. V ponedeljek, dne 20. t. m., ima tukajšnja krščansko-socialna stranka v veliki ljudski dvorani nove mestne hiše velik shod z dnevnim redom: Razmerje Avstrije do Ogrske.

Čehi in koalicijsko ministristvo.

„Narodni listi“ se priobčili jako oster članek proti koalicijskemu ministristvu. List končuje, da češko ljudstvo ne bo trpelo, da bi se odgodile narodnostne koristi zato, ker ta ali oni ne more več pričakati zlatega fraka.

Zasedanje češkega deželnega zbora.

Dobro poučeni praški krogi trde, da bo češ. dež. zbor zboroval v drugi polovici mesca maja. V prvi seji bodo priredili ovacijo višjemu deželnemu maršalu, ki bo 14. majnika 70 let star in bo obenem praznoval petindvajsetletnico kot višji deželni maršal. Nemci baje še niso voljni prenehati z obstrukcijo.

Položaj na Ogrskem.

Mažarsko časopisje je jako nezadovoljno, da se peča avstrijska zbornica s predlogom Derschattovim. Glasilo Banffy-jevo „Pesti Hirlap“ pravi, da čimbolj bodo Avstriji napadali Ogre, tem manj bodo ti prijenjali. Tudi ostali ogrski listi so nezadovoljni z očitki, ki jim jih delajo avstrijski poslanci.

Dogodki na Ruskem.

Peterburg, 15. marca. Gibanje med kmeti se vedno bolj širi. Kmetje se baje vedno bolj zavedajo, da jih vlada le pritiska in da podpira le veleposestnike.

Harkov, 15. marca. V pretekli noči se je tu pojavil velik požar v neki cesti, v kateri je mnogo prodajalnic. Požar je napravil znatno škodo. Skoro gotovo je bilo zažgano. Devet oseb je težko ranjenih.

Briansk, 14. marca. Ravnateljstvo tovarne za izdelovanje šin noče izpolniti delavskih zahtev; delavci zato še stavkajo. Tudi v tovarni za stroje in pa v tovarnah „Malcove družbe“ stavkajo. Boje se novih delavskih nemirov. Kmetje izsekavajo v carskih gozdih les in ga prodajajo za nizko ceno.

Peterburg, 15. marca. V nevskem okrožju so posestniki prestrašeni, ker groze kmetje, da bodo razrušili vsa gospodarska poslopja in tovarne. Posestniki beže v mesta.

Peterburg, 15. marca. V Oreho vem so stavkajoči delavci sklenili stražiti tovarne, ker groze roparske tolpe, da jih bodo oplenele in razdžale. Delavci so tudi tu jako razjarjeni, ker so zaprli njihove zaupnike, ki so jih odposlali h konferenci Sidlovskega.

Peterburg, 15. marca. Ministrski svet se je posvetoval o toleranci nasproti različnim veroizpovedanjem. Pregledali bodo določila o zgradbi nekrščanskih molitvenic in o stanju nekrščanskega svečenštva. Nadalje so se posvetovali o volitvi mulahov, o oprostitvi mohamedancev od vojaške službe in o ustanovitvi mohamedanskih šol. V verskih zadevah Kirgizov in mohamedanskih občin na severnem Kavkazu in v staropoljski, turkeštanski in transkaspiski guberniji ne bodo več določevale politične oblasti, marveč posebni svečeniški oddelki. Tudi določila za lamaiste bodo pregledali s pomočjo lamajskih svečnikov.

Peterburg, 15. marca. Ministrski svet je sklenil odpraviti omejilna določila o izdaji sv. pisma novega zakona v maloruskem jeziku. Pač pa bo moral vsake izdajo odobriti sveti sinod. Ta sklep je car odobril 13. t. m.

Varšava, 15. marca. Množe se poročila o roparskih napadih.

Krakovo, 15. marca. Iz Peterburga poročajo: Naučni minister ni hotel sprejeti poljske šolske deputacije. Ravnatelj pisarne je naročil, naj ne odgovori na spomenico Poljakov.

Varšava, 15. marca. V Poltavi so odpustili več gimnazijskih profesorjev, ker so se udeležili nekega političnega shoda v Kijevu.

Moskva, 15. marca. Preteklo noč je bilo čuti na Gledališkem trgu močan pok. Zaprli se več oseb, med katerimi je bila ena ranjena. Praviijo, da je razpočila bomba.

Peterburg, 15. marca. Na svojih posestvih v harkovski guberniji je nevarno obol el prejšnji ruski minister za notranje stvari Svjatopolk-Mirski.

Princ Napoleon proti odpo-vedi konkordata.

„Figaro“ priobčuje članek, ki ga je spisal princ Viktor Napoleon. Princ trdi v članku, da je konkordat Napoleona I. zagotovil državno avtoriteto in mir med prebivalstvom. Neumevna je lahkomišljenost politikov, ki z lahkim srcem odpovedujejo konkordat in se odpovedujejo pravici, imenovati škefe.

Nemški državni zbor.

V seji dne 15. t. m. je socialnodemokratski poslanec Volmar vprašal kancelarja, če je ugovarjal proti temu, da se prodajajo parniki Rusiji. Tudi je zahteval, naj se takoj odpove pogodba o predaji hudodelcev med Prusijo, Bavarsko in Rusijo. Grof Bülow je odgovoril, da bo Rusija prebolela posledice vojske in notranje nemire ter bo v kljub vsem tem neprilikam ostala velevlast, kar trdijo tudi razsodni možje na Angleškem in Francoskem. Mi se ne usilujemo Rusiji, a nimamo tudi ne povoda, ji provzročiti nepriliko. Prodaja ladij po mednarodnem pravu ni prepovedana. Obe državi, Rusija in Japonska, vesta, da stojimo na stališču lejalne nevtralnosti.

Italijansko oboroževanje.

Poročali smo, da bo zahtevala italijanska vojna uprava 200.000.000 lir za obrambo severne in vzhodne italijanske meje. Neki italijanski politik je izjavil časnikaškemu poročevalcu o tej zadevi sledeče: Italijanska vojna uprava se je pri velikih vojaških vajah 1. 1903. v goreni Piavski dolini pripravila, da je italijanska severna in zahodna meja premalo zavarovana. Oboroževanje Avstrije ob tem delu meje je prisililo italijansko vojno upravo, da utrdi mejo. V Piavsko in Tagliamentsko dolino vdere sovražnik popolnoma lahko in istotako v gorske doline severno od Vicence in skozi gorske prelaze zahodno in vzhodno od Verone. Italijanska vojna uprava je dognala, da so Avstriji že utrdili ali pa z veliko hitrico utrjuje gorske prelaze. Tudi v pusterski, žilski in soški dolini so zdato pomnožili avstrijske posadke. Z ozirom na ta dejstva mora tudi Italija storiti potrebne varnostne odredbe.

Na Balkanu se pripravlja nevihta.

Sultan je jako vznemirjen, ker so pobegnili dvorni dostojanstveniki. Poslal je za njimi svoje zaupnike, ki jim je naročil sporočiti beguncem, naj se povrnejo, ker jih ne bo kaznoval, pač pa pokliče na odgovor njihove sovražnike.

Od srede februarja počenši se vstaške čete jako marljivo gibljejo.

Kakor poročajo konzuli, je bilo šest večjih bojev med vstaši in turškimi vojaštvom in sicer se bili trije boji v skopljskem, dva v monastirskem in eden v solunskem pašaluku.

Turška vlada se je pritožila, da nadlegujejo mohamedance v Bolgariji in da ne vpoštevajo bolgarske oblasti mohamedanskih pritožb.

Kakor naznanja turška vlada, se zbirajo bolgarske vstaške čete ob turški meji, da bodo spomladi vdrle v Turčijo.

O podrobnostih napada se bodo vstaški voditelji posvetovali v Plovdivu. Vstaši nabirajo denarnih sredstev, iz Bolgarije so dobili 10.000 frankov. Utrdbe kočorskega samostana so oborožili.

Turki so zaplenili pri nekem vstašu več letakov, ki trdijo, da so Bolgari nezadovoljni z reformami in da bodo tudi v Carigradu povzročili nemire zato, da bodo morale posredovati velevlasti. V Dubnici se bo pridružil vstašem bolgarski polkovnik Jankov s 15 bolgarskimi častniki.

Pretekli četrtek so Turki 8 mož močno bolgarsko vstaško četo v Holvevenu uničili. Bolgarska vojna uprava nakupuje na Ogrskem konje.

Turška vlada je dobila zaupno naznailo, da je v grškem generalnem konzulatu skrito mnogo orožja in streliva za grške vstaške čete. — Turčija se je pritožila v Atenah.

Dnevne novice.

Peti občni avstrijski katoliški shod.

Dunajski diecezanski odbor, kateremu je bila izročena priprava za občni avstrijski katoliški shod, se je predstavil — povečan tudi po zastopih nemških narodnostij Avstrije — nadpastirju dunajske škofije Nj. em. kardinalu dr. Gruscha. Baron Walterskirchen povdarjal je v nagovoru važnost nalog, ki jih bo imel peti katol. shod in je prosil za nadpastirski blagoslov. Kardinal je odgovoril v daljšem govoru, v katerem je označil kot principiellno zadačo katoliškega shoda: vzdržati, utrditi, širiti in braniti katoliško misel. Zatem je Nj. eminenca podelil vsem sodelovalcem pri katol. shodu svoj blagoslov. Takoj nato je imel povečani diecezanski odbor v nadškofijski palači seje, kateri je prisostoval tudi generalni vikar dr. Marschall in glavni komisar katol. shodov grof Sylva-Tarouca. Predsedoval je baron Walterskirchen. V tej seji se je določil splošni dnevni red za katol. shod, ki se vrši na Dunaju od 11.—15. novembra. — V soboto 11. novembra bo slovesno ustanovno zborovanje in pozdravni večer. V nedeljo 12. novembra bo v cerkvi sv. Stefana svečana služba božja. Isti dan predin popoldne se bodo vršile razprave, ki se posvečene posebno šolskim in delavskim vprašanjem in o katerih se bodo sklepale. Po vsej priliki bo v nedeljo zvečer tudi shod državnih zvez, oziroma komers. V ponedeljek in torek (13. in 14. nov.) so predin popoldne sklepaajoče razprave, zvečer veliko slovesno zborovanje. V sredo 15. nov. bodo konference poedinih zvez, popoldne in zvečer dvoje velikih zborovanj katol. šolskega društva. S prijateljskim večerom dne 15. nov. bodo končale prireditve občnega katol. shoda. Na V. občnem katol. shodu se ne bodo vršila istodobno posvetovanja o sekcijah, temveč poedini referati se uvrstijo tako drug za drugim, da more vsakdo prisostvovati vsem razpravam.

Tolovajstvo v Knežaku.

Liberalna nesramnost presega že vse meje. „Narod“ namreč piše: „Sedaj so božji namestniki na delu, da pripravljajo priče“. To je ostudno obrekovanje, ki se mora gnjusiti vsakemu poštenemu človeku. Radi bi tudi utajili strel v županovi hiši. Zato vnovič trde, da se je obstrljeni ob ubiti šipi obrezal ter se sklicujejo na zdravniško izpričevalo. Orožnik pa je na licu mesta sam konstatiral, ko mu je ranjeni pokazal, kako je po oknu udaril, kar bodo lahko tudi priče izpričale, da je sploh nemogoče, da bi se bil obrezal, ker je udaril po lesu okna in ne po šipi. S takimi drznimi lažmi se hoče vplivati na preiskovalnega sodnika. Pa menimo, da bo sodišče v Il. Bistrici že spravilo resnico na dan. Opetovano je trdil „Narod“ da je župnik kriv, da je bila volitev vaškega odbornika v Knežaku ustavljena pa tudi to je neresnično. Župnik se je pritožil le zoper splošno volitev, ki se je imela vršiti dne 5. marca, ker ni bilo naznanjeno število odbornikov. Zoper volitev enega odbornika v podobčini Knežak, ki bi se imela vršiti dne 2. marca popoldne se sploh nobeden ni pritožil. Če je bila od c. kr. okr. glavarstva ustavljena, je bil temu župan kriv, ki jo je pomanjkljivo razglasil.

Čast. gosp. Friderik Hudovernik, vpok. župnik in knežšk. duh. svetnik v Kranju, je nevarno obolel in se priporoča v molitev.

— Iz Novega mesta se nam piše: Vtisk obrtnega shoda je bil na novomeške obrtnike jako dober. Stvarno razpravljanje stanovskih vprašanj more edino roditi uspešno gospodarsko delo, ki nam je tako potrebno. Če preišljujemo svoje javno življenje, pa vidimo, da se je doslej ravno od onih faktorjev, ki bi morali največ storiti za naš gospodarski napredek, storilo jako malo. Kdaj se je še dr. Tavčar, ki je vendar naš poslanec, potrudil, da bi bil tukaj govoril tako stvarno in koristno, kakor dr. Gregorič? Kadar smo slišali doslej kaj od njega, je bilo samo zabavljanje, večinoma o osebah, ki nam tukaj prav nič mar niso, ker nas čevlji čisto drugod tišči, kakor pa naša poslanca dr. Tavčarja in Plantana, ki nista naša, ampak le uradniška poslanca. V razgovorih po mestu se opazuje zdaj, kakšne so naše razmere. Obrtno domače prebivalstvo enoglasno hvali shod in vrle govornike, ki so resnico povedali, a tisti, ki pri

volitvah najbolj pritiskajo in niti na shod niso prišli ter o shodu zdaj v „Narodu“ molče kakor mutasti, tisti pa zabavljajo, češ da take prireditve škodujejo njihovi stranki. Mar je nam stranka teh gospodov, ki nimajo nobenega smisla za gospodarske potrebe obrtništva! Mi se organizirajmo sami, kakor je nam koristno, oni naj pa sebe! Tako bo za vse prav!

— Novice s Save pri Litiji.

Nevarno je obolel tukajšnji posestnik in gostilničar Marka Dernovšek. — Tukaj se snuje „Mladeniška in deklška Marijina družba“. Bog daj dober uspeh! — Zadnji mraz je tu in v okolici posmodil ves zimski lan. Nekateri posestniki imajo 100 do 200 kron škode. Tudi čebel je mnogo peginilo. — Pri savskih zgradbenih delih v Penovičah pri Savi nameravajo v kratkem, ko bo voda upadla, pričeti z delom.

— Novice iz Amerike. Slovenec pogorela hiša.

V Gillesbie, Pa., je zgorela jedva dodelana hiša rojaka Ivana Janca. Stanovalci, sami Slovenci, so se ob pravem času rešili. — Mesto v ognju. V mestu Hot Springs je zgorel skoro ves južni del mesta. Zgorelo je 75 poslopij. Nad 1000 prebivalcev je brez domovja. Skode je 2 milijona dolarjev. — Roko odrezali so v Jolietu rojaku Ignaciju Planinšek-u, ki se je pri delu ranil z žebeljem. — Slovenec izvoljen v Forest City, Pa., je republikanska stranka izvolila Slovenca Martina Muhiča za mestnega moža. — Obesil se je v Braddocku, Pa., rojak Andrej Glavač, star 40 let. Pokojnik je živel v neprestanem prepiru s svojo soprogo. Bil je še 6 mesecev oženjen. — Umrli je za rakom v Aspenu, Colo., rojak Franc Pucelj, star 45 let, doma iz Sela pri Šumberku. V Calumetu je umrla gospa Ana Simoničeva, doma iz Damlja nad Kolpo, stara 25 let. — Ponarejalci avstrijskega denarja. V Clevelandu, O., je jury zaslišala rojake Krkoviča, Omerza, Hrovata in Pileka, kateri so ponarejali avstrijske dvajsetkronske bankovce. Njihovi sokrivci so bili obsojeni v Celju na Stajerskem.

— Izpremembra na tržaškem namestništvu? Spljetsko „Jedinstvo“

piše, da je izvedelo z Dunaja iz zanesljivega vira, da zamenj sedanjega namestnika v Trstu princa Hohenlohe, general Galgoczy. Mi beležimo to vest po dolžnosti kronistov. — Čebelarški shod bo v nedeljo, dne 19. marca v Kranju v gostilni „Stara pošta“. Začetek ob treh popoldne. — Govorili bodo gg. Ivan Lampe, Franc Rojina in tajnik A. Buković o umnem in naprednem čebelarstvu. Čebelarji ne zamudite ugodne prilike in udeležite se shoda, ker je to velike važnosti za čebelarstvo.

— Konkurz je razpisan nad trgovino Stefana Podpaca na Javorniku.

— Zanimiva vest. Hrvatje v Pazinu so kupili lepo obirno zemljišče na pripravnem kraju, kjer postavijo „Narodni dom“, ki bo urejen vsem potrebam primerno.

— Umrli je v Zagrebu šolski nadzor

nik v pokoju g. Martin Jelovšek.

— Mutasti deček ubijalec.

V Vnanjih Goricah pri Srakarju služi nek mutast deček, ki je zelo nagle jeze. Ljudje veliko pripovedujejo o njegovi hudobnosti. V soboto zvečer našli so ga v hlevu, ko je dušil domačega hlapca, kateremu se je vendar posrečilo uiti. Ko je prišel na to v hlev gospodar in ga nekoliko kaznoval, popade mutec v bližini ležeče poleno in udari s tem gospodarja po glavi tako močno, da mu je prebil lobanje. Srakar bo najbrže umrl.

— Otvoritev nove železnice.

Uprava državnih železnic namerava 1. sept. 1905 otvoriti promet na progi Schwabach-Gastein, na pregi Klaus-Windisch Garstein-Selzthal 1. oktobra 1905, na črti Celovec-Rožna dolina-Jesenice-Trst 1. novembra 1905. Proga (predor) Jesenice-Rožna dolina bo otvorena začetkom junija 1906, kakor tudi postranska proga Beljak-Rožna dolina.

— Prihodnjo sredo 22. t. m. je mesečni sestanek sodal. Ss. C. v ljubljanski dekaniji.

— Umrli je v Trslu izdajatelj in urednik antisemitskega dnevnika „Il Sole“ Richard Camber. Zadel ga je srčna kap. Camber je bil vsled svojega odločnega nastopa silno na poti tržaški židovsko iredentovski kliki.

— Za „Legio nazionale“ so

Italijani v Trstu in okolici samo ob novem letu darovali 7117 K. In Slovenci za „Družbo sv. Cirila in Metoda“?

— Za novega reškega generalnega guvernerja bo skoro gotovo imenovan grof Pavel Szapary.

— Nočna služba v goriških lekarnah. Namestništvo je ugodilo za

htevam farmacevtov ter odredilo tako, da se počitek razširi tudi na praznike, ne le na nedelje; ponočna služba pa bo v dveh lekarnah vselej; te se bodo vrstile, ter bo to zaznamovano tudi na lekarnah, ki so obvezane imeti napis, v katerih lekarnah je nočna služba.

— Mož napadel ženo s sekiro.

Tone Pregelj, zidar v Novi vasi, si domneva, da ga žena zanemarija in ji neopravičeno očita nezvestobo. Vsled tega z njo jako grdo ravna, kar kaže dejstvo, da ji je že grozil z umorom. Žena Marija je iz strahu pred možem zapustila skupno stanovanje in se preselila na dom svojih starišev. Ko se je pa dne 9. februarja vrnila na možev dom, da bi pobrala svoje stvari, naskočil jo je obdolženec s sekiro in jo vdaril z ejstrino po čelu, a je k sreči le lahko ranil. Žena se je od strahu prevzeta zgrudila, zdaj je pa mož s toporiščem jel po nji vdrihati in le bratu Jakobu in sosedu Andreju Medvedu se je imela zahvaliti, da sta jo rešila iz tega mučnega položaja. Sodišče ga je obsodilo na 4 tedne težke ječe.

Ljubljanske novice.

Ij 20letnica Antona Verovška.

V torek bo praznoval sedaj najodličnejši igralec našega gledališča gosp. Anton Verovšek 20letnico, odkar deluje na polju slovenske dramatične umetnosti, ki ji je do danes ostal zvest. Igral bo v ljuski igri „Loterija“. Gostovala bo o tej priliki na slovenskem odru tudi gospa Gizela Nigrinova, bivša subretka in igralka slov. gledališča. Z ozirom na ta izredna dogodka je upati, da bo občinstvo do zadnjega kotička napolnilo gledališče.

Ij Komorni koncert kvarteta iz Prage s sodelovanjem gospe Mire Devove se vrši jutri, v petek, dne 17. t. m., v dvorani „Mestnega doma“,

na kar slavno občinstvo posebej opozarjamo. Dvorana „Mestnega doma“ je za take intimne fine komorne produkcije vsled boljše akustike veliko bolj primerna, nego velika dvorana v „Narodnem domu“, kjer bi se finost predavanja zaradi velikosti dvorane nekoliko pogubljala. Da bo slavno občinstvo vsebine Smetanovega kvarteta „Iz mojega življenja“ bolje razumelo, podamo v sledečem njega vsebino, kakor jo je Smetana leta 1878. sam v nekem pismu označil. Prvi stavek Allegro vivo appassionato: „Ljubezen k umetnosti v mladosti, neukročena želja in stremljenje po nečem, kar se ne more izraziti, predslutnja bodoče usode“. Drugi stavek Allegro moderato à la Polka: „Radostna mladost, veselje za potovanje in ples“. Tretji stavek Largo sostanto: „Blag početek prve ljubezni k dekletu“. Četrty stavek Vivace: „Preobrat glasbenega skladanja skladateljevega k narodni smeri in radost nad doseženimi uspehi. Nakratno zazvenenje čveteročrtanega E v prvih goslih znači prvi znak in pojav bolezni, katera je skladatelju polagoma popolnoma vzela sluh. (Smetana je v zadnjih letih svojega življenja bil popolnoma gluha.) Bolestni spomini na srečo mladosti, slabo vzplameneče nade, končna popolna udanost v žalostno usodo.“ (Umrli je Smetana v blaznosti.)

Ij Strah pred vojsko. Danes ponoči se je zgasil pri mestni policiji tapetnik Ladislav Grabovskij iz Lublina na Rusko Poljskem, ki je bil brez sredstev. Priporočeval je, da je od doma pobegnil, ker se boji Japoncev. Njegova dva brata sta pa bila itak že v tej vojski in sta najbrže mrtva.

Ij Prijeti vojaški begunec.

Meseca decembra je od tuk. artiljerijskega polka št. 9 pobegnil 22 let stari tepničar Karol Graf. Sel je na Stajersko, kjer je svojo vojaško obleko vrgel v Muro, ko si je preskrbel civilno obleko. Pred nekaj tedni je pod napačnim imenom Karol Müller prišel v Mödling. Predvčerajšnjim je ondivleml v kovček natakarka Mayerja in mu ukradel več stvari v vrednosti 150 kron. Ko je hotel ukradene reči prodati, so ga prijeli.

Ij Ponarejalec poštnih nakaznic.

Lansko leto je prostak Jos. Obermayer c. in kr. 27. pešpolka ogoljufal več strank, s tem, da jim je dajal ponarejene poštna nakaznice. Takrat je bila policija Obermayerja takoj izsledila in je bil dobil tudi občutno kazen. Obermayer, ki je prišel šele pred par dnevi iz garnizijskega zaporu, se tam ni odvalil svoje nepoštena navade. Takoj včeraj zvečer je Obermayer prišel s tako ponarejene nakaznice k prodajalki kruha na sv. Petra cesti št. 15 in ji izvalil na ta način 4 K. Ker je Obermayer včeraj od svojega polka pobegnil in bode najbrže izklušal spraviti take ponarejene poštna nakaznice v denar, se občinstvo posebno na deželi na to opozarja, in naj ne jemlje nobenih nakaznic. Obermayerja pa, ako se kje oglasi, se naj prime in izroči prvemu policijskemu stražniku.

Ij Novo cerkniško jezero

imamo v Ljubljani v ulici Pred konjušnico. Kogar zanima ta najnovejši naravni pojav, si ga lahko ogleda. Najbolj bo gotovo to

zanimale ljubljanskega cestnega nadzornika. Mestni magistrat pa opozarjamo, naj nujno napravi varnostne odredbe, da ne bo kdo utonil.

Ij Ljubljanska kredit. banka je včeraj imela občni obor. Čisti dobiček v letu 1904 je znašal 92.807 K 91 v.

Ij Odlikoval je cesar hranilničnega uradnika in tajnika žensk. pomož. društva „Rdečega križa“ g. Alojzija Merliaka z zlatim zaslužnim križcem.

Ij Napad v hiralnici. Včeraj je vsled slaboumnosti internirani stavbinski tehnik Kajetan Plevnik pričel v hiralnici daviti nekega Grčarja. — Grčar je Plevnika z nožem sunil v obraz.

Ij Izgubljene in najdene reči.

Neka dama je izgubila od Starega trga do kavarn „Evropa“ lorinetu, ki je imela držalo iz kustačne kože, vredno 28 K. Marija Slaparjeva je izgubila bankovec za 10 K, hlapec Rudolf Kosmač pa pisano oedejo, vredno 18 K. Prostak c. in kr. 17. pešpolka F. Skubec je izgubil rjavo denarnico z vsebino 28 K 32 vin. — Služkinja Marija Zupančičeva je našla nekaj svilnatih trakov. Selski sluga Ivan Bricelj pa žensko lorinete.

Štajerske novice.

Š Solske vesti. Imenovani so za učitelje: v St. Ilju Ferdinand Spranger, v Soštanju prov. učitelj Maksimilijan Hočevnar. V trajni pokoj gre nadučitelj g. Simon Skrabelj pri Sv. Križu. — za prov. učitelja na šolo v St. Jerneju pride g. Franc Zrimšek s Kranjskega.

Š V Gradcu je umrl posestnik tiskarne g. Tauber, star 43 let.

Š Anarhist s Stajerskega. V Trstu je bil na en mesec strogega zaporu obsojen 18letni črevljarski pomočnik Rudolf Galauh, ker je na nekem shodu klical: „Proletarci, združimo se pod zastavo anarhije!“

Š Vlado podpora za vzdrževanje razvaline celjskega gradu je včeraj v državnem zboru zahteval grof Stürgkh.

Š Komorni hudebni večer v mariborskem „Nar. domu“.

V nedeljo, dne 12. sušca t. l. so priredili tukajšnji Cehi lep koncert, ki je v umetniškem oziru izvrstno uspel. Na sporedu sicer ni bilo velike orkestralne skladbe, ker nam večjega števila glasbenikov, izobraženih na različnih glasbilih nedostaje v domačih krogih, železnična godba pa, dovolj spretna tudi za težje koncertne produkcije, ne sme nastopiti na tleh, kjer se Slovenci zbirajo. Znao bi te privedi do „Existenzberechtigung“, kar pa seveda ne sme biti. Skoda bi tudi bila, ker bi godba na leto par stotakov več zaslužka imela. — Precejšnje število domačih poslušalcev in tudi nekaj vnanih gostov je prisostovalo koncertu, pri katerem so se izvajale nežne kompozicije: 1. I. Haydna: Kvartet v D v 4 delih. 2. G. Goltermana Andante iz h-konzerta za čelo in klavir. 3. Ant. Dvořaka 4 moravski dvospevi. 4. Ch. de Beriot Adagio IX. za gosli in klavir in 5. A. Mozarta Kvartet v A štev. IV. za 3 godala in klavir. S finim ukusom izbrane in izborna izvajane skladbe so poslušalce jako zadovoljele, zato tudi niso štedili s priznanjem, in sta v dvospevu (sopran in alt) nastopivši dami morali dodati še eden Dvořakov dvospev, a izborni tolmač Beriotovega „Adagia“ še eden solo, ki je pričel o izredni tehniki znanega našega umetelnika. — Ves arangement je bil v rokah C. hov in reči moramo, da se je vseskozi elegantno izvršil; kdor je le mogel kaj storiti, da se je vse v redu in dostojno izvršilo, je gotovo sodeloval in to z vama, kakršne ne nahajamo vselej pri domačih Slovencih, ki prirejajo zabave v „Narodnem domu“. Zgled so nam dali Cehi jako lep, želeli pa bi tudi bilo, da z isto ognjevitostjo pomagajo mariborskim Slovencem pri gledaliških predstavah in pri drugih veselich, kjer mnogokrat primanjkuje delavnih moči. Pri koncertu je razven obeh odličnih pevkinj sodelovala še tretja dama spremljaje na klavirju z vso sigurnostjo in globokim razumom čveteroigre in solo na čelo. V zahvalo za njih požrtvalnost in trudoljubivost so bile vse tri gospe odlikovane s krasnimi šopki, ki so jim jih poklonili Cehi. Na vprizoritvi tega umetniškega večera dodelilo se je vse navzoče občinstvo in to po vsej pravici. Izborni gospod čelist naj bi si prizadeval tak „hudebni“ večer, ako le mogče, prirediti v večjem obsegu z več močmi in ne — pri zaskrbljenih svetlobi, ki je pač pri dramatičnih predstavah upravičena, pri koncertu pa nikakor ne.

Razne stvari.

Najnovejše.

Drama v sodnijskih aktih. Peterburške „Novosti“ poročajo, da je Gorkega drama „Otroci solnca“, katero je spisal v preiskovalnem zaporu, sedaj v sodnijskih aktih. Izročiti mu jo nočejo, ker zakon veleva, da vse, kar kak kaznjeneč piše,

se mora priložiti sodnijskim aktom ali pa sežgati. — Nevesto ustrelil. Učitelj J. Kelemen je obiskal svojo nevesto v Hebu. Po kratkem pogovoru jo je ustrelil, potem pa tudi samega sebe težko ranil.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 16. marca. Tiskovni odsek je imel danes sejo, v kateri je rešil § 10. novega tiskovnega zakona, katerega prvi člen se glasi: „Ce je odgovorni urednik zadržan, mu mora izdajatelj določiti namestnika.“ Dalje je sprejel odsek določila, s katerimi se da prostost kolportazi.

Dunaj, 16. marca. Cesar je danes sprejel v avdijenci ogrskega ministrskega predsednika Tisze. Razgovor je bil le o tekečih zadevah, ne pa o rešitvi krize. Avdijska je trajala 20 minut.

Pariz, 16. marca. Z ozirom na vesti o miru se poroča iz Peterburga, da bo car v kratkem izdal oklic, v katerem bo izjavil, da še vedno upa v patrijetizem in poštvovalnost naroda ter da bo vojsko nadaljeval. Ta novi manifest bo razpršil vse upanje na mir.

Kolin, 16. marca. Vojni svet v Peterburgu je sklenil, da se vojska odločno nadaljuje. Odlok, s katerim se mobilizira 400.000 novih čet, je baje od carja že podpisan. V tej armadi bode večinoma infanterija in topništvo, ker se kavalerija ne more na sedanjem bojišču dobro rabiti.

Peterburg, 16. marca. Osnuje se 4. armada in še ena rezervna armada.

Peterburg, 16. marca. Tudi baltiško brodogradništvo dobi še pomoč. 120.000 vajakov je že pripravljenih za boj.

Pariz, 16. marca. Vedno nove japonske čete se izkrcavajo, posebno na vzhodnem obrežju Koreje, kakor bi bile japonske bojne moči neizčrpne. 40.000 Japoncev z mnogimi topovi se je izkrcalo pri Vladivostoku, katerega bodo oblegali. (Glej včerajšnjega „Slovenca“). Dva ekspedicijska kora bodeta koncentrirana v Genzanu.

Peterburg, 16. marca. Rešitev vprašanja vrhovnega poveljstva je na predlog admirala Aleksejeva odložena na poznejši čas.

Tokio, 16. marca. Tu je vse pripravljeno na to, da bo vojska dolgo časa trajala. V vseh vojaških delavnicah se neprestano dela. Tu so mnjenja, da bo prihodnja odločitev na morju, potem pa Japonci prično oblegati Vladivostok in zasedejo Sahalin, kamor je že odšla ena ekspedicijska. Japonska hoče z Rusijo popolnoma obračunati. Mir bi bil le megoč, če je Rusija popolnoma pregnana od vzhodnoazijskih morskobrežij. Sicer so Japonci pripravljeni, da prikorakajo v vzhodno Sibirijo.

Peterburg, 16. marca. Peterburški brzojavni urad dementira vesti „Daily Telegrapha“, „Central Newsa“, „Daily Expressa“ ter drugih angleških listov, da je 16. ruski armadni zbor obkoljen in zajet, da se je mnogo posameznih ruskih oddelkov udalo da je desno krilo in središče uničeno ter da so Rusi izgubili 200.000 mož. Vse te vesti so izmišljene.

Peterburg, 16. marca. Od tretje ruske armade je ostalo komaj 60.000 mož, in še ti so brez provianta. Ljudstvo je silno razburjeno. Množica oblega poslopje generalnega štaba in zahteva, da se objavijo vsa poročila. Vsi zahtevajo mir.

Peterburg, 16. marca. Vest, da sta Kaulbars in Bilderling vjeta, je neresnična.

Pariz, 16. marca. Japonski uspehi so tako vznemirili Indokino, da se Francozi boje zanje.

Pariz, 16. marca. Ravnateljstvo sibirskih železnice naznanja, da vozijo po sibirski železnici odslej le trije brzovlaki na dan in to le do Tjelina.

Peterburg, 16. marca. Danes se je pričela obravnava proti 5 častnikom in 3 vajakom, ki so oddali znani strel na carjevo zimsko palačo.

Tokio, 16. marca. Maršal Ojama uradno poroča: Japonske čete povsod odločno zasledujejo sovražnika. Danes ponoči je japonska avantna garda zasedla Tjelin.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebe	Podavina v 24 urah v mm
15	9. zveč.	730,8	+7,0	sl. jvzh.	del. jasno	0,0
16	7. zjut.	729,8	+3,5	sl. svzh.	jasno	
	2. pop.	727,2	+11,2	sl. jzah.	obl.	

Srednja včerajšnja temp. +8,4°, norm. +3,5°.

Tržna poročila

od dne 15. marca 1905.

Budimpešta. Pšenica za april 19'36 do 19'38; rž za april 15'48 do 15'50; oves za april 11'46 do 11'48; koruza za maj 15'38 do 15'40.

Pšenica; ponudbe srednje, povpraševanje srednje mrtvo. Prodaja 8.000 met. stotov, za 10—15 stotink nižje. — Koruza trdnje. Rž mrtvo. — Druga žita nespremenjena. — Vreme: dež.

Dnajska borza

dne 15. marca.

Skupna 4% konv. renta, maj—nov.	100,40
Skupna 4% konv. renta, jan.—julij	100,35
Skupna 4 1/2% pap. renta, feb.—avg.	100,95
Skupna 4 1/2% sreb. renta, april—okt.	100,95
Avstrijska zlata renta	120,05
Avstrijska krona renta 4%	100,55
Avstrijska invest. renta 3 1/2%	93,30
Ogrska zlata renta 4%	118,90
Ogrska krona renta 4%	98,40
Ogrska invest. renta 3 1/2%	89,95
Delnice avstro-ogrske banke	16,43
Kreditne delnice	678,—
London vista	239,67 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117,12 1/2
20 mark	23,46
20 frankov	19,06
Italijanski bankovci	95,35
Cekini	11,30

Zahvala.

Podpisani se slavni zavarovalni družbi „Dunav“ iskreno zahvaljuje za točno odškodnino pogorele mu delavnice ter najtopleje priporoča preje imenovano družbo.

Simon Praprotnik,
mizarski mojster.

Iščeta se 2 prodajalki

zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, ki sta že služili v trgovini z nirenberskim blagom in igračami.

513 2—1 Naslov pove upravništvo.

V najem se odda s 1. aprilom letos dobro znana

gostilna pri „Levu“
na Marija Terezije cesti št. 16.
Natančneje pove Puntigamska zaloga.

Pes prepeličar
tigrast, se je izgubil.

Pred nakupom se svari.

Kdor ga najde ozir. naznanj, dobi primerno nagrado.

Maks Zinauer, Spod. Šiška.

Reprezentacije zmožna oseba, ki more krepko sodelovati v zavarovalniški stroki, dobi trajno, dobro mesto;

ako se njegova delavnost posebno izkaže, se mu more proti položitvi varščine podeliti eventualno glavno zastopstvo.
Za učitelje, uradnike in obrtnike je priporočljiv sprejem zastopstva kot postranski zaslužek.
Pisma na nižj. avstrijsko deželno zavarovalnico za življenje in rente na Dunaju, I. Löwelstrasse št. 16.

Društvo pogrebne bratov. sv. Jožefa
bode imelo dne 19. marca, t. j.

na dan sv. Jožefa ob 4. uri popoldne v šolski sobi tukajšnjega frančiškanskega samostana svoj

letni občni zbor,

h katerem se vabijo vsi moški udje.

500 3—2

ODBOR.

Izjava.

Da se izognem vsakemu nesporazumljenju, izjavljam, da nisem v nikakem sorodstvu z v konkurzu se nahajajočim Ferdinandom Keršič v Šiški, kakor tudi nimam z njim nikakih trgovinskih zvez.

Peter Keršič, tovarna vozov
Šiška - Ljubljana.

515 2—1

NOVO! Specijaliteta! NOVO!

Grški pelinkovec
(Wermouth) 506 4—2

akcijske družbe „Achaja“ iz Patrasa, dobiti je edino le v delikatesni trgovini ter vinarni

F. Kham

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 10.

Slamniki in klobuki

se sprejmejo v snaženje in moderniziranje.

Resljeva cesta 22, I. nadstropje.
C. Brilli.

493 7—2

Pridnega in poštenega **učenca**
501 5—2
sprejemem v svojo novo trgovino z mešanim blagom. Vstop takoj.
IVAN LAVRIČ, trgovec v Cerknici.

Mladi gabri
za žive meje

ali pa za presajenje po gozdih od 1 do 5 m višine so v večji množini na razpolago.
Več pove **Franc Hrastja** na Bregu št. 14, pošta Kranj.

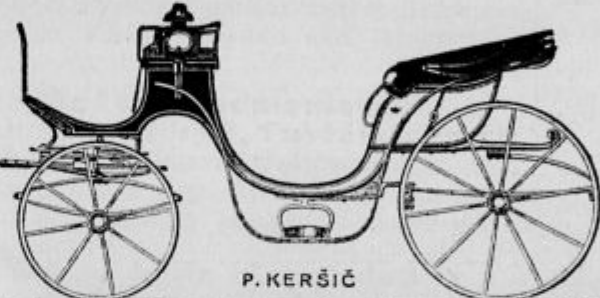
508 4—1

Priporoča se za vsa podobarska dela

Josip Šubic 519 10—1
podobar v Gorenji vasi nad Škofjo Loko.
Delo priznано. o o o o Cene nizke.

Veliko zalogo vseh vrst vozov in kočij

514 2—1 priporoča



Peter Keršič
tovarna vozov
Šiška - Ljubljana.

Uedno najnovejši gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbiri morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

1059 100—78

Rudolfu Weber,

urarju v Ljubljani, Dunajska cesta 20,
nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda Kribarja.

Prodaja se na obroke. — Stare plošče se zamenjajo.



Ernest Hammerschmidta nasledniki

Madile Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Nizke cene!

